



Deddf Seilwaith (Cymru) 2024

2024 dsc 3

RHAN 8

SWYDDOGAETHAU ATODOL

Ffioedd

124 Ffioedd am gyflawni swyddogaethau a darparu gwasanaethau cydsyniad seilwaith

- (1) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth ar gyfer codi ffioedd ac mewn cysylltiad â chodi ffioedd gan—
 - (a) awdurdod cyhoeddus penodedig am gyflawni swyddogaeth cydsyniad seilwaith;
 - (b) awdurdod cyhoeddus penodedig am ddarparu gwasanaeth cydsyniad seilwaith.
- (2) Ystyr “swyddogaeth cydsyniad seilwaith” yw swyddogaeth a roddir gan y Ddeddf hon, odani neu yn ei rhinwedd.
- (3) Ystyr “gwasanaeth cydsyniad seilwaith” yw unrhyw gyngor, gwybodaeth neu gymorth arall (gan gynnwys ymateb i ymgynghoriad neu gymryd rhan mewn archwiliad o gais drwy lunio cyflwyniad ysgrifenedig, bod yn bresennol neu roi tystiolaeth mewn gwrandawriad neu fod yn bresennol neu roi tystiolaeth mewn ymchwiliad lleol) a ddarperir mewn cysylltiad ag—
 - (a) cais neu gais arfaethedig—
 - (i) am gydsyniad seilwaith, neu
 - (ii) i newid neu ddirymu gorchymyn cydsyniad seilwaith, neu
 - (b) unrhyw fater penodedig arall sy'n ymwneud â phrosiectau seilwaith arwyddocaol.
- (4) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1), ymhlith pethau eraill, wneud darpariaeth ynghylch—
 - (a) pryd y caniateir, a phryd na chaniateir, codi ffi (gan gynnwys ffi atodol);

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (b) y swm y caniateir ei godi (gan gynnwys darpariaeth sy'n pennu'r swm neu ddarpariaeth sy'n rhoi pŵer i bennu'r swm);
 - (c) yr hyn y caniateir, a'r hyn na chaniateir, ei ystyried wrth gyfrifo'r swm a godir;
 - (d) pwy sy'n agored i dalu ffi a godir;
 - (e) i bwy y telir ffioedd;
 - (f) pryd y mae ffi a godir yn daladwy;
 - (g) adennill ffioedd a godir;
 - (h) ildio, lleihau neu ad-dalu ffioedd;
 - (i) effaith talu neu fethu â thalu ffioedd a godir (gan gynnwys darpariaeth sy'n caniatáu i awdurdod cyhoeddus a bennir o dan is-adran (1) beidio â gwneud rhywbeth y byddai'n ofynnol i'r awdurdod ei wneud fel arall o dan ddeddfiad hyd nes y telir unrhyw ffioedd sydd heb eu talu am ei wneud);
 - (j) trosglwyddo ffioedd sy'n daladwy i un person i berson arall;
 - (k) cyflenwi neu gyhoeddi gwybodaeth at unrhyw un neu ragor o ddibenion y rheoliadau.
- (5) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1) roi swyddogaeth, gan gynnwys swyddogaeth sy'n ymwneud ag arfer disgrisiwn, i unrhyw berson.
- (6) Caiff rheoliadau o dan is-adran (1)(a) ddarparu bod symiau ffioedd i'w cyfrifo drwy gyfeirio at y costau yr eir iddynt—
- (a) wrth gyflawni unrhyw swyddogaeth cydsyniad seilwaith, a
 - (b) wrth wneud unrhyw beth y bwriedir iddo hwyluso cyflawni unrhyw swyddogaeth cydsyniad seilwaith, neu sy'n ffafriol neu'n ddeilliadol i'w chyflawni.
- (7) Yn yr adran hon, ystyr "penodedig" yw wedi ei bennu mewn rheoliadau.

Hawl mynediad

125 Pwerau mynediad i gynnal arolwg o dir

- (1) Caiff person sydd wedi ei awdurdodi'n ysgrifenedig gan Weinidogion Cymru fynd ar dir ar unrhyw adeg resymol at ddiben cynnal arolwg o dir a chymryd lefelau o dir, mewn cysylltiad ag—
- (a) cais dilys am gydsyniad seilwaith,
 - (b) cais arfaethedig am gydsyniad seilwaith, neu
 - (c) gorchymyn cydsyniad seilwaith sy'n cynnwys darpariaeth sy'n awdurdodi caffael yn orfodol y tir hwnnw neu fuddiant ynddo neu hawl drosto.
- (2) Ni chaniateir i Weinidogion Cymru roi awdurdodiad o dan is-adran (1)(b) mewn perthynas â thir oni fo'n ymddangos i Weinidogion Cymru bod y ceisydd arfaethedig yn ystyried prosiect o sylwedd gwirioneddol y mae gwir angen mynd ar y tir ar ei gyfer.
- (3) Mewn perthynas â pherson a awdurdodir i fynd ar dir o dan is-adran (1)—
- (a) rhaid iddo, os yw'n ofynnol iddo wneud hynny, ddangos tystiolaeth o awdurdodiad y person, a datgan diben mynd ar y tir, cyn mynd arno,
 - (b) ni chaiff fynnu cael mynediad fel hawl i unrhyw dir sydd wedi ei feddiannu oni roddwyd 14 o ddiwrnodau o rybudd o'r mynediad bwriadedig i'r meddiannydd,
 - (c) caiff fynd ag unrhyw bersonau eraill sy'n angenrheidiol ar y tir,

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (d) rhaid iddo, os yw'n ymadael â'r tir ar adeg pan nad oes perchennog neu feddiannydd yn bresennol, ei adael wedi ei ddiogelu yr un mor effeithiol rhag tresmaswyr ag yr oedd pan aeth y person arno, ac
 - (e) rhaid iddo gydymffurfio ag unrhyw amodau eraill y rhoddir awdurdodiad Gweinidogion Cymru yn ddarostyngedig iddynt.
- (4) Mae pŵer a roddir gan is-adran (1) i gynnal arolwg o dir yn cynnwys pŵer i chwilio a thurio i ganfod natur yr isbridd neu i ganfod a oes mwynau neu sylweddau eraill ynddo, yn ddarostyngedig i is-adrannau (5) a (6).
- (5) Ni chaiff person o dan is-adran (1) wneud unrhyw waith a awdurdodir yn rhinwedd is-adran (4) oni chynhwyswyd hysbysiad o fwriad y person i wneud hynny yn yr hysbysiad sy'n ofynnol gan is-adran (3)(b).
- (6) Mae awdurdodiad y Gweinidog priodol yn ofynnol er mwyn o dan is-adran (1) wneud gwaith a awdurdodir yn rhinwedd is-adran (4)—
- (a) os yw'r tir o dan sylw yn cael ei ddal gan ymgymerywyr statudol, a
 - (b) os ydynt yn gwrthwynebu'r gwaith arfaethedig ar y sail y byddai cyflawni'r gwaith yn ddifrifol niweidiol i gynnal eu hymgymeriad.
- (7) Yn is-adran (6)—
- ystyr “y Gweinidog priodol” (“*the appropriate Minister*”) yw—
- (a) yn achos tir yng Nghymru a ddelir gan ymgymerywyr dŵr neu garthffosiaeth, Gweinidogion Cymru, a
 - (b) mewn unrhyw achos arall, yr Ysgrifennydd Gwladol;
- ystyr “ymgymerwyr statudol” (“*statutory undertakers*”) yw personau sydd, neu y tybir eu bod, yn ymgymerywyr statudol at ddibenion unrhyw ddarpariaeth yn Rhan 11 o DCGTh 1990.
- (8) Mae person yn cyflawni trosedd os yw'r person yn rhwystro'n fwriadol berson sy'n gweithredu wrth arfer pŵer o dan is-adran (1).
- (9) Mae person sy'n euog o drosedd o dan is-adran (8) yn agored ar euogfarn ddiannod i ddirwy.
- (10) Os perir unrhyw ddifrod i dir neu eiddo arall—
- (a) wrth arfer pŵer mynediad a roddir o dan is-adran (1), neu
 - (b) wrth gynnal arolwg y rhoddwyd unrhyw bŵer mynediad o'r fath at ei ddiben, caiff person sy'n dioddef y difrod adennill digollediad oddi wrth y person sy'n arfer y pŵer mynediad.
- (11) Rhaid i unrhyw gwestiwn ynghylch digollediad y ceir anghydfod yn ei gylch o dan is-adran (10) gael ei atgyfeirio i'r Uwch Dribiwnlys a'i benderfynu ganddo.

126 Pwerau mynediad i gynnal arolwg o dir: tir y Goron

- (1) Mae adran 125(1) yn gymwys i dir y Goron yn ddarostyngedig i is-adrannau (2) a (3).
- (2) Ni chaiff person fynd ar dir y Goron oni fo'r person (“P”) wedi cael caniatâd—
- (a) person yr ymddengys i P fod ganddo hawl i'w roi, neu
 - (b) awdurdod priodol y Goron.
- (3) Yn adran 125(4) (pŵer mynediad i gynnal arolwg o dir yn cynnwys pŵer i chwilio a thurio), nid yw'r geiriau “yn ddarostyngedig i is-adrannau (5) a (6)” yn gymwys.

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar
ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (4) Nid yw is-adrannau (3)(b), (5), (6), (8) a (9) o adran 125 yn gymwys mewn perthynas ag unrhyw beth a wneir yn rhinwedd yr adran hon.

Datganiadau polisi seilwaith

127 Datganiadau polisi seilwaith

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru, drwy hysbysiad, ddynodi dogfen yn ddatganiad polisi seilwaith at ddibenion y Ddeddf hon, os yw'r ddogfen—
- yn cael ei dyroddi gan Weinidogion Cymru, a
 - yn nodi polisi i lywio'r broses o wneud penderfyniadau o dan y Ddeddf hon mewn perthynas ag un math o brosiect seilwaith arwyddocaol neu ragor.
- (2) Yn y Ddeddf hon, ystyr "datganiad polisi seilwaith" yw dogfen a ddynodir o dan is-adran (1).
- (3) Caiff Gweinidogion Cymru dynnu yn ôl ddynodiad dogfen yn ddatganiad polisi seilwaith drwy hysbysiad ysgrifenedig.
- (4) Rhaid i Weinidogion Cymru gyhoeddi a gosod gerbron Senedd Cymru—
- pob hysbysiad sy'n dynodi dogfen yn ddatganiad polisi seilwaith;
 - pob hysbysiad bod dynodiad dogfen yn ddatganiad polisi seilwaith yn cael ei dynnu yn ôl.
- (5) Os nad yw dogfen a ddynodir yn ddatganiad polisi seilwaith wedi ei chyhoeddi yn flaenorol, rhaid i Weinidogion Cymru ei chyhoeddi.
- (6) Os nad yw dogfen a ddynodir yn ddatganiad polisi seilwaith wedi ei gosod gerbron Senedd Cymru yn flaenorol, rhaid i Weinidogion Cymru ei gosod gerbron y Senedd.

Cofrestr o geisiadau a gwasanaethau cyn gwneud cais

128 Cofrestr o geisiadau a gwasanaethau cyn gwneud cais

- (1) Rhaid i Weinidogion Cymru gynnal cofrestr o—
- ceisiadau am gydsyniad seilwaith y maent wedi eu cael;
 - ceisiadau am wasanaethau cyn gwneud cais y maent wedi eu cael;
 - gwasanaethau cyn gwneud cais y maent wedi eu darparu.
- (2) Os yw Gweinidogion Cymru yn cael cais dilys am gydsyniad seilwaith, rhaid iddynt beri bod manylion y cais yn cael eu cofnodi ar y gofrestr.
- (3) Os yw Gweinidogion Cymru yn cael cais am wasanaethau cyn gwneud cais, rhaid iddynt beri bod manylion y cais yn cael eu cofnodi ar y gofrestr.
- (4) Os yw Gweinidogion Cymru yn darparu gwasanaethau cyn gwneud cais, rhaid iddynt beri bod manylion y gwasanaethau a ddarparwyd yn cael eu cofnodi ar y gofrestr.
- (5) Rhaid i Weinidogion Cymru gyhoeddi'r gofrestr.
- (6) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth ar gyfer ei gwneud yn ofynnol, neu mewn cysylltiad â'i gwneud yn ofynnol, i bob awdurdod cynllunio gynnal cofrestr o—

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar
ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

- (a) ceisiadau am gydsyniad seilwaith y mae Gweinidogion Cymru wedi eu cael ar gyfer datblygiad sy'n gyfan gwbl neu'n rhannol yn ardal yr awdurdod cynllunio;
 - (b) ceisiadau am wasanaethau cyn gwneud cais y mae'r awdurdod cynllunio wedi eu cael;
 - (c) gwasanaethau cyn gwneud cais a ddarparwyd gan yr awdurdod cynllunio.
- (7) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth ar gyfer ei gwneud yn ofynnol, neu mewn cysylltiad â'i gwneud yn ofynnol, i Gyfoeth Naturiol Cymru gynnal cofrestr o—
- (a) ceisiadau am wasanaethau cyn gwneud cais y mae Cyfoeth Naturiol Cymru wedi eu cael;
 - (b) gwasanaethau cyn gwneud cais a ddarparwyd gan Gyfoeth Naturiol Cymru.
- (8) Caiff rheoliadau, mewn perthynas â chofrestr y mae'n ofynnol ei chynnal gan yr adran hon neu odani, wneud darpariaeth ynghylch—
- (a) ffurf a chynnwys cofrestr;
 - (b) galluogi'r cyhoedd i weld dogfennau sy'n ymwneud â chofnodion ar y gofrestr, gan gynnwys darpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol i'r dogfennau gael eu hadneuo, eu storio a bod ar gael i edrych arnynt fel cyfleuster o'r gofrestr;
 - (c) amseriad ychwanegu cofnodion at y gofrestr.

Ymgynghoreion statudol

129 Pŵer i ymgynghori a dyletswydd i ymateb i ymgynghoriad

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru neu awdurdod archwilio ymgynghori ag awdurdod cyhoeddus a bennir mewn rheoliadau ynghylch cais dilys am gydsyniad seilwaith.
- (2) Rhaid i'r awdurdod cyhoeddus yr ymgynghorir ag ef roi ymateb o sylwedd.
- (3) Rhaid rhoi'r ymateb hwnnw cyn diwedd—
 - (a) cyfnod a bennir mewn rheoliadau, neu
 - (b) os yw'r awdurdod a Gweinidogion Cymru neu'r awdurdod archwilio (yn ôl y digwydd) yn cytuno fel arall yn ysgrifenedig, pa gyfnod bynnag a bennir yn eu cytundeb.
- (4) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth—
 - (a) ynghylch gwybodaeth sydd i'w darparu gan Weinidogion Cymru neu awdurdod archwilio i awdurdod at ddibenion ymgynghoriad o dan is-adran (1);
 - (b) ynghylch gofynion ymateb o sylwedd;
 - (c) yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod yr ymgynghorir ag ef o dan is-adran (1) roi adroddiad i Weinidogion Cymru ynghylch cydymffurfedd yr awdurdod ag is-adran (2) (gan gynnwys darpariaeth ynghylch ffurf a chynnwys yr adroddiad, a phryd y mae i'w wneud).

Statws This is the original version (as it was originally enacted). Dim ond ar
ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

Cyfarwyddydau Gweinidogion Cymru

130 Cyfarwyddydau i awdurdodau cyhoeddus

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru roi cyfarwyddyd sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdod cyhoeddus y mae'r adran hon yn gymwys iddo wneud pethau mewn perthynas â chais a wneir i Weinidogion Cymru.
- (2) Mae'r adran hon yn gymwys i'r awdurdodau cyhoeddus a ganlyn—
 - (a) awdurdod cynllunio;
 - (b) Cyfoeth Naturiol Cymru;
 - (c) awdurdod Cymreig datganoledig a bennir mewn rheoliadau.
- (3) Caiff cyfarwyddyd a roddir o dan yr adran hon—
 - (a) ymwneud â chais penodol neu ddisgrifiad o gais, neu geisiadau yn gyffredinol;
 - (b) cael ei roi i awdurdod cyhoeddus penodol neu ddisgrifiad o awdurdod cyhoeddus neu i awdurdodau cyhoeddus yn gyffredinol.
- (4) Caiff rheoliadau wneud darpariaeth ar gyfer adennill costau, ac mewn cysylltiad ag adennill costau, y mae awdurdodau cyhoeddus wedi mynd iddynt am bethau a wneir yn unol â chyfarwyddydau o dan yr adran hon.

131 Pŵer i ddatgymhwyso gofynion

- (1) Caiff rheoliadau ddarparu pŵer i Weinidogion Cymru gyfarwyddo nad yw gofynion a osodir gan y Ddeddf hon, odani neu yn ei rhinwedd yn gymwys mewn achos a bennir yn y cyfarwyddyd.
- (2) Mewn perthynas â'r rheoliadau—
 - (a) rhaid iddynt bennu'r gofynion y caniateir eu datgymhwyso gan gyfarwyddyd;
 - (b) rhaid iddynt ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru, cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl gwneud cyfarwyddyd—
 - (i) cyhoeddi'r cyfarwyddyd, a
 - (ii) gosod datganiad ynghylch y cyfarwyddyd gerbron Senedd Cymru yn egluro ei effaith a pham y'i gwnaed;
 - (c) cânt awdurdodi cyfarwyddydau i fod yn gymwys mewn achos penodol neu i achosion yn gyffredinol.

Rheoliadau ar geisiadau'r Goron

132 Ceisiadau gan y Goron

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys i gais a wneir gan y Goron neu ar ei rhan am gydsyniad seilwaith neu i newid neu ddirymu gorchymyn cydsyniad seilwaith ("cais gan y Goron").
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau addasu neu eithrio unrhyw ddeddfiad (gan gynnwys deddfiad a gynhwysir yn y Ddeddf hon) sy'n ymwneud ag—
 - (a) y weithdrefn sydd i'w dilyn cyn i gais gan y Goron gael ei wneud;
 - (b) gwneud cais gan y Goron;
 - (c) y broses o wneud penderfyniad ar gyfer cais o'r fath.